

Aangepaste beoordeling geurhinder bij veehouderijen – juni 2021

Motivatie

Sinds 2019 zijn in een aantal arresten van de Raad van State argumenten opgenomen inzake de beoordeling van geurhinder bij veehouderijen die ingaan tegen de tot op vandaag gehanteerde beoordelingskaders. Een aantal voorbeelden hiervan zijn:

- RvSt 249.743 van 8 februari 2021 (Moorslede): “De vaststelling dat de drempelwaarde van 10 OUe/m³ reeds wordt overschreden door het eigen bedrijf bij woning 6 neemt immers niet weg dat in de situatie met het bedrijf van de tussenkomende partij de betrokken waarde uiteindelijk zal stijgen tot 11,8 OUe/m³ en dat de gevraagde uitbreiding van de betrokken inrichting een bijkomend effect heeft op de geurhinder. Voorts wordt, wat betreft de woningen gelegen in matig geurgevoelig gebied, overwogen dat “voor drie woningen een negatief effect wordt verwacht, namelijk voor woning 1, 3 en 4”, dat “bijgevolg een relevante stijging van de geurimmissie niet kan worden aanvaard”, dat “ter hoogte van deze woningen een stijging van amper 0,3 OUe/m³ wordt verwacht” en dat dit “niet als significant kan worden beschouwd”. Nadien wordt geconcludeerd dat in dit matig geurgevoelig gebied “een stand-still wordt verzekerd”. Die conclusie strijdt met het vastgestelde negatief effect. Dat de desbetreffende stijging als niet relevant of niet significant wordt bestempeld, doet geen afbreuk aan het feit dat een stijging van de geurimmissie wordt vastgesteld, zodat geen gewag kan worden gemaakt van een stand-still.
- RvSt 244.349 van 2 mei 2019 (Heers): De vergunningverlenende overheid spitst haar motivering toe op de “significante daling” van de geurhinder in de gewenste situatie ten opzichte van de vroegere situatie. Zij gaat echter voorbij aan de immissiecijfers op zich, die als negatief werden geïdentificeerd.
- RvSt 243.471 van 24 januari 2019 (Laurijssen): De stelling in de bestreden beslissing “dat het risico op geurhinder bijgevolg tot een aanvaardbaar niveau wordt beperkt” wordt onvoldoende onderbouwd. Er wordt niet gemotiveerd of deze woningen in een aanvaardbare toestand verkeren wat geurhinder betreft, zelfs al zijn ze gelegen in agrarisch gebied.

In de recente arresten van Raad van State wordt de beoordeling van geurhinder van veehouderijen gebaseerd op de methodologie die is opgenomen in het Richtlijnenboek Landbouwdieren (<https://omgeving.vlaanderen.be/richtlijnenboeken-en-handleidingen>). Hierin is een methodologie ontwikkeld om de geurhinder te beoordelen die afkomstig is van bepaalde landbouwdieren. Daarnaast is er sinds de herwerkte versie van 2019 een beoordelingskader uitgewerkt voor de beoordeling van geurhinder afkomstig van veehouderijen.

Gelet op bovenvermelde argumentatie is het aangewezen om gebruik te maken van dit beoordelingskader voor de beoordeling van geurhinder van veehouderijen die gevat zijn door bijlage 1, 2 of 3 van het MER-besluit om te komen tot rechtszekere vergunningen.

Methodiek geurbeoordeling conform Richtlijnenboek Landbouwdieren

De geurhinder dient op een objectieve wijze in kaart gebracht aan de hand van een geurstudie die opgemaakt is conform de methodologie van het Richtlijnenboek Landbouwdieren.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen **bedrijven die geïsoleerd liggen**, en bedrijven die, conform het Richtlijnenboek Landbouwdieren, een **cluster** uitmaken.

Het volgende beoordelingskader wordt vooropgesteld om **geurhinder te beoordelen die afkomstig is van een geïsoleerd gelegen inrichting**. Vanaf de volgende waarden is er, conform het Richtlijnenboek Landbouwdieren, sprake van een “aanzienlijk negatief effect”, waarvan wordt geoordeeld (conform bovenvermelde arresten) dat op dat ogenblik onaanvaardbare geurhinder zal optreden:

- 10 OU_e/m^3 als 98-percentiel voor woningen in agrarisch gebied. Woningen van andere, naburige veehouderijen worden niet meegerekend;
- 3 OU_e/m^3 als 98-percentiel voor woongebieden met landelijk karakter;
- 1,5 OU_e/m^3 als 98-percentiel voor bestemmingen die heel geurgevoelig zijn, zoals woongebieden, ziekenhuizen, scholen, winkelcentra, kampeerterreinen, speelterreinen, enz.

Een inrichting wordt geacht tot een **bronnencluster** te behoren indien er zich binnen een cirkel rondom het bedrijf, bedrijven bevinden met veeteelt en/of installaties met gelijkaardige geuremissies. De straal van de cirkel (vanuit het middelpunt/geurzwaartepunt van het bedrijf) stemt overeen met de afstand van het bedrijf tot het verste punt waar er nog een immissie van 2 OUE/m^3 is veroorzaakt door het individuele bedrijf in de huidige situatie. De straal mag echter niet kleiner zijn dan 750 m. Binnen een straal van 750 m wordt rekening gehouden met bedrijven met een totale geuremissie van 2.500 OUE/s of meer. Indien de 2 OUE/m^3 -contour een grotere straal heeft dan 750 m, dient buiten de cirkel met 750 m enkel rekening gehouden te worden met de bedrijven die meer dan 5% uitstoten van de geuremissie van het individuele bedrijf in de huidige situatie. Bij het bespreken van de bronnencluster moet bij de verschillende omliggende bedrijven concreet gespecificeerd worden welke dieren aanwezig zijn en in welke aantallen.

De cumulatieve geurconcentratie wordt berekend voor elke relevante woning, in 3 situaties:

- de huidig vergunde situatie;
- de huidig vergunde situatie zonder het bedrijf;
- de aangevraagde situatie.

Voor elke relevante woning wordt de gewogen impact van de aanvrager bepaald in de huidige vergunde situatie.

Het volgende beoordelingskader wordt vooropgesteld om **geurhinder te beoordelen die afkomstig is van een veehouderij in een bronnencluster**. Vanaf de volgende waarden is er, conform het Richtlijnenboek Landbouwdieren, sprake van een “aanzienlijk negatief effect”, waarvan wordt geoordeeld (conform bovenvermelde arresten) dat op dat ogenblik onaanvaardbare geurhinder zal optreden:

- 10 OU_E/m^3 als 98-percentiel voor woningen in agrarisch gebied. Woningen van andere, naburige veehouderijen worden niet meegerekend;
- 5 OU_E/m^3 als 98-percentiel voor woongebieden met landelijk karakter;
- 3 OU_E/m^3 als 98-percentiel voor bestemmingen die heel geurgevoelig zijn, zoals woongebieden, ziekenhuizen, scholen, winkelcentra, kampeerterreinen, spelterreinen, enz.

Nuanceringen

De cumulatieve geurimpact wordt veroorzaakt door verschillende bedrijven. Een overschrijding van bovenstaande grenswaarden (10/5/3) kan niet aan één bedrijf worden toegeschreven en kan bijgevolg niet door toedoen van één bedrijf volledig worden gesaneerd. Als in geval van een bronnencluster de huidige geurconcentratie ter hoogte van een woning hoger is dan de van toepassing zijnde grenswaarde (10/5/3), wordt voor het bepalen van de max. geurconcentratie in de aangevraagde situatie, rekening gehouden met de **gewogen impact** in de huidige vergunde situatie (bepaald o.b.v. de cumulatieve impact met en zonder het bedrijf). Het verschil tussen de huidige vergunde geurconcentratie en de van toepassing zijnde grenswaarde moet weggewerkt worden conform de gewogen impact van de aanvrager.

Rekenvoorbeeld voor een woning in laag geurgevoelig gebied (grenswaarde: 10 OU_E/m^3)

- huidig vergunde situatie: 23 OU_E/m^3
- huidig vergunde situatie zonder het bedrijf: 15 OU_E/m^3
- gewogen impact van de aanvrager: $(23-15)/23=35\%$
- vereiste reductie van de geurconcentratie: $(23-10)*35%=4,5 \text{OU}_E/\text{m}^3$
- max. geurconcentratie in de aangevraagde situatie: $23-4,5= 18,5 \text{OU}_E/\text{m}^3$

Voor de loutere hervergunning van een veehouderij (zowel geïsoleerd gelegen als deel van een bronnencluster) waarbij niet kan voldaan worden aan het boven vermelde beoordelingskader, dient de vergunningsaanvraag een **saneringsplan** te bevatten. Dit plan bevat een concreet stappenplan om via een gefaseerde aanpak toch te kunnen voldoen aan het van toepassing zijnde beoordelingskader.

Het saneringsplan dient onmiddellijk te voorzien in een aanzienlijke verbetering van de geurproblematiek. De verdere voorziene saneringstappen worden zo concreet mogelijk uitgewerkt in het saneringsplan en kunnen door de vergunningverlenende overheid in toepassing van artikel 80 van het Omgevingsvergunningdecreet via een gefaseerde aanpak met een duidelijk tijdspad opgenomen worden in de omgevingsvergunning.

Conclusie

Een vergunningsaanvraag dient een **geurstudie** te bevatten (opgemaakt conform RL Landbouwdieren) indien een effect op geuremissie wordt verwacht. Dit is concreet het geval in vergunningsaanvragen met:

- een uitbreiding van dieren, ongeacht of de vergunningstermijn wordt verlengd of gelijk blijft
- een wijziging van dieren die resulteert in een stijging van de totale geuremissie, ongeacht of de vergunningstermijn wordt verlengd of gelijk blijft
- een verlenging van de vergunningstermijn, ook zonder wijziging aan de rubriek dieren

Voor de loutere hervergunning van een veehouderij (zowel geïsoleerd gelegen als deel van een bronnencluster) waarbij niet kan voldaan worden aan het boven vermelde beoordelingskader, dient de vergunningsaanvraag een **saneringsplan** te bevatten. Op die manier wordt geen tijd verloren en kan het saneringsplan meteen in het advies worden beoordeeld.

De afdeling GOP van het departement Omgeving **start** met de toepassing van de bovenvermelde beoordelingskaders voor vergunningsaanvragen die ingediend worden vanaf **15 juni 2021**. Het team Beroepen (Brussel) van de afdeling GOP start onmiddellijk met de geurbeoordeling conform het Richtlijnenboek Landbouwdieren. Door onmiddellijke toepassing van de bovenvermelde beoordelingskaders in laatste aanleg, kan een wijziging of aanvulling van de aanvraag desgevallend noodzakelijk zijn. Het Omgevingsvergunningsdecreet stelt een oplossingsgerichte vergunningverlening voorop, en biedt daartoe ook de mogelijkheid, al dan niet mits een nieuw openbaar onderzoek of een herneming van de adviesverlening.

In het verleden is door de toenmalige afdeling Milieuvergunningen van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) een maatregelenkader opgemaakt voor de beoordeling van geurhinder bij aanvragen van varkens- en pluimveehouderijen. Gelet op bovenstaande arresten, kan dit kader niet meer rechtszeker worden toegepast. De bovenstaande methodiek komt hiervoor in de plaats.